

# Μάχη για την πίτα των 2 δισ. στα έργα για τον φωτισμό

**ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ** καταγγελιών για τη μεγάλη πίτα των έργων οδοφωτισμού που προβλέπει την αλλαγή τριών εκατομμυρίων φωτιστικών - Η μεγάλη μπίζνα με τους λαμπτήρες LED

Φωτογραφικούς διαγωνισμούς που αποκλείουν όχι μόνο ελληνικές εταιρείες, αλλά και επώνυμους διεθνείς οίκους όπως η Philips, προμήθειες από ΟΤΑ με τριπλάσιο κόστος υλικών από τις τιμές που προβλέπει ο επίσημος οδηγός τιμολογίου του υπουργείου Υποδομών και πλήρης αδράνεια της Πολιτείας στο να ελέγξει τον μηχανισμό δημοπράτησης των έργων παγώνοντας τα έργα ΣΔΙΤ συνοδεύουν τις μεγάλες εργαλαβίες οδοφωτισμού σε όλη τη χώρα.



Της **MARIANNAΣ TZANNE**  
martzanne@yahoo.com

**Π**ρόκειται για μια γιγαντιαία πίτα έργων νέας γενιάς που υπολογίζεται στα 1 με 2 δισ. ευρώ τα επόμενα χρόνια και η οποία προβλέπει την αντικατάσταση

3 εκατομμυρίων φωτιστικών σημείων σε όλη τη χώρα. Από αυτά, περίπου 2 εκατομμύρια αφορούν αντικατάσταση των συμβατικών λαμπών με λαμπτήρες LED. Τα φωτιστικά αυτά είναι εξαιρετικά ενεργηβόρα και επιβαρυντικά για το περιβάλλον, καθώς σχεδιάστηκαν με παλιές τεχνολογίες, εκτιμώντας το ενεργειακό κόστος των δήμων. Υπολογίζεται ότι ο οδοφωτισμός αντιστοιχεί στο 36% του ενεργειακού κόστους των ΟΤΑ. Τα έργα

αυτά, ενώ έρχονται να αναβαθμίσουν τον υπαίθριο φωτισμό παρέχοντας οικονομίες κλίμακας από την εξοικονόμηση ενέργειας στους δήμους έως και 60%, μεγαλύτερη ασφάλεια στους πολίτες κατά τις μετακινήσεις τους και βαθιές ανάσες στις τεχνικές εταιρείες και τους εκπροσώπους ηλεκτρολογικού υλικού, εμφανίζονται να μονοπωλούνται από ελάχιστες εταιρείες. Οι καταγγελίες του κλάδου είναι καταγιγιστικές και «φωτογραφίζουν» μία ελληνική εταιρεία με εργοστάσιο παραγωγής στη Βόρεια Ελλάδα και άλλη μία, ιορδανικών συμφερόντων, η οποία έχει αναλάβει την εγκατάσταση 40.000 φωτιστικών σε διάφορους ΟΤΑ σε όλη τη χώρα. Πρόκειται για την ίδια εταιρεία με την οποία έχει συνάψει συνεργασία ο ΟΤΕ διεκδικώντας ένα μεγάλο έργο οδοφωτισμού τύπου ΣΔΙΤ του Δήμου Σαρωνικού, συνολικής αξίας 12 εκατ. ευρώ, στο οποίο έχουν περιληφθεί και έξυπνες υπηρεσίες πάρκινγκ και διαχείρισης αποβλήτων. Στον ίδιο διαγωνισμό συμμετέχει και η Intracom, γεγονός που επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις της αγοράς ότι τα smart services που συνοδεύουν τις προμήθειες και τα έργα αναβάθμισης οδοφωτισμού θα διευρύνουν σημαντικά το πεδίο του ανταγωνισμού το επόμενο διάστημα.

## Οι μεθοδεύσεις και ο ανύπαρκτος ανταγωνισμός

Οι στρεβλώσεις, ωστόσο, που παρατηρούνται στην αγορά, η έλλειψη προτύπων και κανόνων στις διαγωνιστικές διαδικασίες (σ.σ.: τις προηγούμενες ημέρες δημοσιεύτηκε ο σχετικός οδηγός από το ΤΕΕ), αλλά και οι υπερβολικές απαιτήσεις στα κριτήρια συμμετοχής στους διαγωνισμούς που αφήνουν σοβαρές υποψίες για χειραγώγηση της αγοράς έχουν κινητοποιήσει μεγάλη μερίδα του κλάδου, γεγονός που επιβεβαιώνει ο ορυμαγδός

Ο οδοφωτισμός αντιστοιχεί στο 36% του ενεργειακού κόστους των ΟΤΑ. Η αντικατάσταση των παλιών λαμπτήρων με λάμπες LED θα φέρει τεράστια οικονομία στους δήμους από την εξοικονόμηση ενέργειας, η οποία θα φτάσει και το 60%



### ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

	Σύνολο ΦΠΑ	Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Απορριφθέντες	Παρέμεινον	Ποσοστό % έκπτωσης	Πόσο σύμβασης
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	3.886.134,00 €	28/04/2015	2	1	1	13%	3.363.536,58 €
ΔΗΜΟΣ ΘΑΣΟΥ	1.394.553,60 €	29/12/2017			0	Δεν έχει τελειώσει ακόμη	
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	3.632.828,00 €	28/09/2017	4	3	1	9%	3.305.873,48 €
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	3.620.607,80 €	18/10/2017	5	4	1	8%	3.330.959,18 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ	4.535.638,52 €	19/12/2017			0	Δεν έχει τελειώσει ακόμη	
ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	1.438.052,80 €	29/12/2017			0	Δεν έχει τελειώσει ακόμη	
						<b>Μ.Ο 10%</b>	

### ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΩΣ ΕΡΓΑ Ή ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΜΕ ΚΑΘΟΛΟΥ Ή ΜΙΚΡΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Αναθέτουσα αρχή	Σύνολο με ΦΠΑ	Ημερομηνία	Ποσοστό % έκπτωσης	Πόσο σύμβασης
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΡΟΔΟΥ	6.475.200,00 €	20/06/2017	56,18%	1.847,309 €
ΒΑΡΗ - ΒΟΥΛΑ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ	4.216.000,00 €	08/07/2015		
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	399.041,00 €	07/07/2016	61,32%	154.349 €
ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	1.428.880,00 €	06/04/2017		
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	1.220.000,00 €	10/04/2017	67%	403.781 €
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	999.999,39 €	13/11/2017	61,13%	388.699 €
ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	217.338,71 €	14/04/2017	70,05%	80.718 €
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	199.999,85 €	01/12/2017	58%	83.999 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	929.693,74 €	06/11/2017		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	200.000,00 €	19/09/2017	63%	74.000 €

ΠΗΓΗ: ΣΑΤΕ

προσφυγών στην Ανεξάρτητη Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών από τον ΣΑΤΕ, την εταιρεία Καυκάς, που είναι μεταπωλητής της Philips, τη Redex του ομίλου Κοπελούζου και πολλές ακόμη εταιρείες του κλάδου. Μάλιστα η προσφυγή της εταιρείας Καυκάς είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των όρων του διαγωνισμού που είχε προκηρύξει ο Δήμος Θάσου και την επανορκήριξη του έργου. Πρόσφατα, με απόφαση της Αρχής αναστέλλεται και ο αντίστοιχος διαγωνισμός της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου για παρόμοιους λόγους. Σύμφωνα με το τμήμα καταγγελιών του ΣΑΤΕ, τα έργα που έχουν δημοπρατηθεί χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: σε εκείνα που προκηρύσσονται ως προμήθειες και απαιτούν μικρή εμπειρία (Δήμοι Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Καλαμαριάς, Εδεσσας, Βόλου, Γρεβενών, Αττικής κ.ά.) και εκείνα που προκηρύσσονται ως πιλοτικά έργα από τους Δήμους Μαλεβιζίου, Θάσου, Θερμαϊκού, Αλεξανδρούπολης, για τα οποία οι ανάδοχοι είναι γνωστοί εκ των προτέρων! Είναι χαρακτηριστικό ότι από την επεξεργασία των στοιχείων προκύπτει ότι στην πρώτη κατηγορία ο μέσος όρος των εκπτώσεων φτάνει το 60% με τιμή υποψηφίων, ενώ στη δεύτερη, όπου παρατηρείται περιορισμένη συμμετοχή (έναν έως δύο υποψήφιοι), οι εκπτώσεις δεν υπερβαίνουν κατά μέσον όρο το 10%. Το ακόμη πιο εξωπραγματικό είναι το κόστος των υλικών αλλά και οι απαιτήσεις που εμφανίζουν τα πιλοτικά έργα των δήμων.

Για παράδειγμα, στα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας προβλέπεται η εκτέλεση τουλάχιστον 10 συμβάσεων προμήθειας την προηγούμενη τριετία, των οποίων το συνολικό ύψος πρέπει να καλύπτει το 100% του προϋπολογισμού του έργου. «Σε μια αγορά με 10-15 διαγωνισμούς, ο όρος αυτός είναι εξαιρετικά περιοριστικός», αναφέρουν στελέχη του κλάδου. Σε άλλο σημείο αναφέρεται ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να έχει εγκαταστάσεις και υποδομές που μπορούν να καλύψουν μελλοντικές απαιτήσεις και σέρβις ανταλλακτικών. «Στη σημερινή εποχή, με τα logistics, η απαίτηση αυτή κρίνεται

απαράδεκτη», τονίζουν οι εταιρείες. Μεγάλες αποκλίσεις εμφανίζουν τα τεύχη δημοπράτησης και σε σχέση με τον οδηγό πρότυπων κανόνων των έργων οδοφωτισμού που έχει συντάξει το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) που λειτουργεί ως τεχνικός σύμβουλος στο πρόγραμμα χρηματοδότησης αντίστοιχων έργων που υλοποιεί το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Για παράδειγμα, ενώ ο οδηγός προβλέπει ποσοστό έως 10% του δανείου να δίνεται ως προκαταβολή, τα τεύχη δημοπράτησης σε διαγωνισμό ΟΤΑ προβλέπουν προκαταβολή 50%! Με άλλα λόγια, οι εταιρείες που αποκλείονται από τους διαγωνισμούς αναφέρουν ότι «ο ανάδοχος προεισπράττει την αμοιβή και το κέρδος -λόγω της χαμηλής έκπτωσης- με την υπογραφή της σύμβασης». Άλλη μια διαφοροποιημένη διάταξη απεικονίζουν τα τεύχη δημοπράτησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Με βάση τον οδηγό του ΚΑΠΕ προβλέπεται εγγύηση 10 ετών για τα φωτιστικά σώματα. Τα τεύχη του επίμαχου διαγωνισμού προβλέπουν 5ετία. Σε περίπτωση μάλιστα αστοχίας εντός του χρόνου της εγγύησης δεν επισκευάζονται, αλλά αντικαθίστανται. Αποκαλυπτικά είναι τα στοιχεία και για τα τιμολόγια των φωτιστικών σωμάτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, σύμφωνα με τις καταγγελίες, είναι ο Δήμος Μαλεβιζίου, όπου για μία λάμπα LED 50W το αρχικό κόστος των 780 ευρώ προσφέρεται με έκπτωση 680 ευρώ. Ο ΣΑΤΕ υποστηρίζει ότι εφάμιλλα συστήματα επώνυμων οίκων κοστολογούνται μεταξύ 160 και 250 ευρώ (!).

### ΚΑΠΕ: Ξοδεύουμε 30 δισ. ευρώ για ενεργειακή κατανάλωση

Το μέγεθος της αγοράς αλλά και την τεράστια σπατάλη στον τομέα της ενεργειακής κατανάλωσης αποκαλύπτουν τα στοιχεία του ΚΑΠΕ. Υπολογίζεται ότι για ενεργειακή κατανάλωση Ξοδεύουμε ετησίως 30 δισ. ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν στο 16% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Δ.Σ. Βασίλη Τσολακίδη, η σπατάλη αυτή, μέσω

αποτελεσματικών δράσεων, έργων και τροποποιήσεων του θεσμικού πλαισίου, μπορεί να περιοριστεί στο μισό (15 δισ. ευρώ). Όπως ανέφερε πρόσφατα μιλώντας σε συνέδριο της AEnergy για τον αναπτυξιακό τομέα του οδοφωτισμού, μέχρι σήμερα έχουν κατατεθεί για χρηματοδότηση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων 45 μελέτες από δήμους και δύο Περιφέρειες για αντίστοιχα έργα. Άλλες 15 έχουν υποβληθεί στο υπουργείο Οικονομίας για να προχωρήσουν ως έργα ΣΔΙΤ, μεταξύ των οποίων και οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας. Το ΚΑΠΕ, το οποίο έχει υπογράψει προγραμματική συμφωνία με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τα έργα οδοφωτισμού και εξοικονόμησης ενέργειας, αξιολόγησε τα στοιχεία των μελετών με αναγωγή σε όλη τη χώρα, εξαγοντας τα πρώτα ποσοτικά συμπεράσματα για το μέγεθος της αγοράς. Από τους φορείς που θα χρηματοδοτήσουν επενδυτικά σχέδια μέσω του προγράμματος χρηματοδότησης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, μέσω συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) ή με αυτοχρηματοδότηση, η συνολική κατανάλωση ενέργειας για οδοφωτισμό ανέρχεται σε 335 MW ισχύος. Σύμφωνα με τα στοιχεία, η μέση κατανάλωση ισχύος ανά κάτοικο είναι 30 Watt, με την ετήσια κατανάλωση να διαμορφώνεται σε 1.345.000 μεγαβατώρες, διαμορφώνοντας το κόστος οδοφωτισμού στα 222 εκατ. ευρώ, δηλαδή 20 ευρώ ανά κάτοικο. Από τα στοιχεία του ΚΑΠΕ συμπεραίνεται ότι αν γίνουν τα έργα οδοφωτισμού, τότε θα υπάρξει εξοικονόμηση ενέργειας 60% έως 70%. Σε αυτή την περίπτωση οι δείκτες κατανάλωσης υπολογίζεται ότι θα πέσουν στα 134-MW, τα οποία αναλογούν σε 12 Watt ανά κάτοικο. Από τις μελέτες που έχουν κατατεθεί προκύπτει ότι η ετήσια εξοικονόμηση μπορεί να πέσει στα 89 εκατ. ευρώ. Το ΚΑΠΕ αναφέρει ότι με βάση τις ενδείξεις που υπάρχουν για το τελικό κόστος των έργων, το κόστος αντικατάστασης οδοφωτισμού ανά κάτοικο θα ανέλθει σε 5 ευρώ ανά Watt ισχύος, νούμερο που διαμορφώνει ένα κόστος έργων της τάξης των 670 εκατ. ευρώ.